

Arquitectura, compromís i memòria, presents

ROSA MARIA GIL TORT

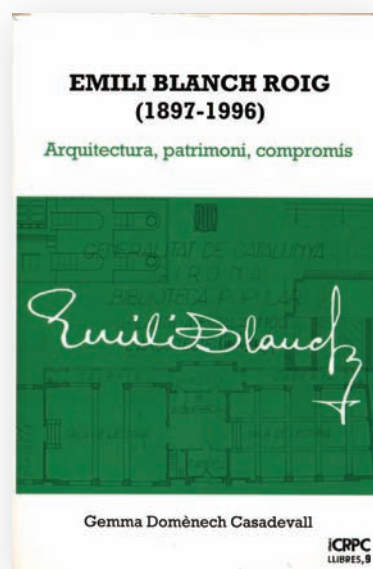
Hom no existeix si no és recordat, i retornar la memòria d'un personatge és sempre un exercici de rescat. En el cas de l'arquitecte Emili Blanch, la seva recuperació històrica depassa la mera rehabilitació política per esdevenir la crònica d'un oblit subtilment consentit. Gemma Domènech, en la biografia que fa de l'empordanès, ens presenta la cara més amarga de l'exili, aquella que transcorre de bracet de la indiferència, que sepulta els protagonistes i els fets com si mai no haguessin existit.

L'autora d'aquesta biografia viu amb la voluntat de restituir a la història el que és de la història, i de posar noms, cognoms i dates allà on abans només hi havia ambigüitat i incertesa. Per això buida arxius propers i llunyans, ressegueix llaços de sang i

d'amistat, incansable i professional, cercant allò que intueix i que confirma.

Va ser dura l'ensulsiada: haver de renunciar al que eren, viure en estretors, refiar-se i malfiar-se d'amics i coneguts, rodar d'un lloc a altre entre fidelitats i favors, sofrir el menyspreu i el silenci consentit sense poder dir res, veure que els seus ideals eren qüestionats i que les seves responsabilitats professionals eren posades sota sospita.

Van ser dures les sortides precipitades amb tan sols el que poden portar els teus braços, les nits incertes, les esperes, el viure pendent d'un aval, d'un paper, d'un permís, d'un visat, d'un passatge... el començar de nou i rellegir en nous rostres l'etern valor de l'amistat, nascuda entre gent que eren d'allà mateix, als quals els van fer coses semblants, que havien perdut gairebé tot, i els feien creure que els seus ideals es podien malbaratar.

DOMÈNECH, Gemma
Emili Blanch Roig
(1897-1996).
Arquitectura, patrimoni,
compromís

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. Documenta Universitaria, Girona, 2012.

229 p.

novetats JUDIT PUJADÓ

ARTALEJO, MARTÍ

Salt, pas a pas

Llibres del segle
381 pàgines
Girona. 2013

Al llarg d'un any de traspàs el fotògraf Martí Artalejo va anar cada dia a buscar un dels rostres de Salt, la seva ciutat, amb la intenció de mostrar la seva dimensió "cosmopolita, integradora, humana i lluitadora", que és el que transmeten els 366 retrats aplegats al volum.

SUREDA I CANALS, PERE JOAN

Girona sota els comitès

Curbet Edicions Fundació Valvi.
860 pàgines. 2013

Pere Sureda i Canals reconstrueix en aquest volum, a partir de la mort del seu pare a mans del comitè d'Orriols, les accions de violència tan sovint indiscriminada i injustificada d'aquests grups de poder sorgits després del cop d'estat del 18 de juliol del 1936 i analitza també la incapacitat del Govern de la Generalitat de controlar una situació que va causar tant de dolor.

Però més dur és pensar que tal vegada tot això no haurà servit de res. Que només una placa en un carrer i en un edifici donat a una causa justa, i uns documents d'arxiu esperant la historiadora inquieta, els mantindran presents. Hi ha una repressió flagrant que esclafa cossos i destrueix esperits, però hi ha una condemna molt més eficaç i subtil: l'oblit.

És per això que aquest llibre mereix ser llegit pel que té de recerca històrica i de restitució justa d'un temps i d'unes persones. Hi trobem la biografia que neix d'unes notes esparses, el treball exhaustiu de refer un catàleg d'obres, dispers i fragmentat fins ara, la geografia humana dels desterrats a la frontera i el deix amarg de la memòria hostil quan exalta personatges i en bescanta d'altres. A la fi, ben buscat, el passat sempre torna i, tal com va dir l'arxiver Joan Bodas el dia de la presentació del llibre, aquell 19 de març era la data definitiva del retorn d'Emili Blanch de l'exili. Ara ja compta, negre sobre blanc, la història de l'arquitecte Blanch.